

Om Bieavlén i Aaret 1858.

I.

Beretning fra Sægermester A. Brun i Humlebef ved Helsingør.

Da det maa være af Interesse for Bie-Avlerne her i Landet, at see det nys forløbne Bie-Aars Gang fremstillet, (Bie-Aaret bør nemlig ansees for sluttet, naar Biernes Indvintring er fuldført), saa vil jeg her meddele, hvorledes det stillede sig i min Egn, og dertil føie en nøiagtig Dpgjørelse af Indtægten af Kube-Bieavlén, sammenstillet med Indtægten af Dzierzon-Bie-Avlen. For at anstille Experimenter, saavelsom for at tage Sværme af de gamle Kuber, som jeg var i Besiddelse af, har jeg hidtil bibeholdt dem, og agter derfor kun lidt efter lidt at affkaffe dem. Tilsyneladende begynder den Anskuelse at gjøre sig gjældende blandt de Bie-Avleré her i Landet, som anvende Dzierzons Methode, at det er en særdeles Fortjeneste at kunne fremstille det størst mulige Antal Stader; jeg advarer meget imod denne Anskuelse, og anseer den, som behandler et ringe Antal Stader fortrinligt og efter Videnskabens og Kunstens Regler, for at bære Prisen fremfor alle Andre, selv om de havde Dzierzon-Stader i hundredevis, dersom de ikke behandle dem som de bør behandles. Endvidere maa jeg udtale som min paa Erfaring grundede Overbeviisning, at ingen Begynder har Evne eller Erfaring nok til at behandle

fine Dzierzon-Stader saaledes, som det burde være, naar han paatager sig for svær en Byrde, ved at begynde med et stort Antal. Videnskaben kan vel være indstuderet, men først Dvælsen bevirker at den strag i Diebliffet (og ofte indtræder dette paa en overraskende Maade) kan fremtræde og yde os sin Bistand i Praxis; et forsømt eller galt anvendt Moment kan ofte være Grund til et stort Tab. Endmere er Ovenstaaende anvendeligt paa Alt, hvad der vedkommer Haandelaget og de forskjellige Manipulationer, som forekomme ved Vie-Avlen, hvilket strag viser sig, naar en Begynder skal udtage eller indsætte, om det saa blot er en eneste fyldt Honningtavle.

Idet jeg udtryffeligt minder om, at jeg derved ikke vil have henpeget til nogen enkelt af Vie-Avlerne her i Landet, maa jeg altsaa fremforalt tilraade dem, som fremtidig agte at drive Dzierzon-Vieavlen som Næringsvei, ikke at begynde i det Store, men at gaae over dertil fra det Smaa; thi Værepengene og Fortrydelsen kunne ellers let blive saa trykkende, at Lyft og Iver blive forvandlede til det Modsatte — paa Methodens Bekostning.

Hvad mig angaaer, saa agter jeg foreløbigt at blive staaende ved 50 Stader, (til Overvintring), som jeg har bygget efter ganske forskellige Tegninger, baade hvad Form og Størrelse angaaer; men disse forholdsviis saa Stader bestræber jeg mig for, til enhver Aarstid, at holde i Monstertilstand.

Det forløbne Vie-Aar kan i min Egn ikke regnes til de særdeles gode, ei heller til de flette; jeg kan neppe give det Charakteren: Godt.

Dette begrundes paa Følgende.

Den forløbne Vinter var ikke streng, thi Temperaturen holdt sig temmelig stadig i Nærheden af Frysepunktet. Det er bekjendt, at Bierne under saadanne Forhold sidde roligt og befinde sig bedst; de tærede derfor ogsaa med meget Maadehold paa deres Vinterforraad, og havde om Foraaret et betydeligt

Overskud af de 20 à 25 Pd. Honning, som jeg altid indvintrer mine Stader med. Dette anvendte de senere til en meget rigelig Yngel-Production, som atter indvirkede stærkt paa Honninghøsten, af den simple Grund, at hvor mange Hænder ere tilstede i rette Tid, kunne store Lader fyldees.

Vinteren frembød desuden saa eller ingen Dage med varmt Middags-Solskin medens der laae Sne, hvilket er saa farligt for Bierne, da de derved lokkes til Udflugt og stivne paa Sneen. Derimod bragte det tidlige Foraar i Marts Maaned nogle milde Dage uden at der laae Sne, hvilke benyttedes godt til den første Rensningsudflugt.

Vinteren 1857—58 maa derfor ansees for at have været meget heldig for Bierne. Dette viste sig ogsaa paa en glædelig Maade om Foraaret, ved den første Undersøgelse af Dzierzon-Staderne, thi saa eller ingen døde Bier forefandtes, Buglob havde ikke viist sig nogetsteds, og Skimmel var intetsteds at opdage, hvorimod Tavlerne hang guldgule i alle Staderne. Omendkjøndt jeg brugte flere Kammer end Pinde, bemærkede jeg ikke, at Bierne havde lidt af Tørst, som v. Berlepsch ofte har klaget over, og ikke eet Stade havde mistet sin Dronning. Overvintringen, det vanskelige Spørgsmaal ved Bie-Avlen, var altsaa foregaaet fuldkommen tilfredsstillende.

Bundene bleve rensede for Affald og Bierne begyndte deres Udflugt temmelig tidligt. Pileblomsten blev slittig benyttet, ligeledes samlede de meget Støv af Elle-Raklerne, derimod har jeg endnu ikke bemærket, at Hasselblomsten blev besøgt, omendkjøndt den er saa rig paa Støv, og man i Tydskland vil have bemærket det. Der indtraadte i de første Dage af Mai raat Veir, som holdt Bierne fra at benytte Slutningen af Pileblomstringen; derimod gave senere Stikkelsbær- og Ribes-blomsterne, da mildere Veir atter indtraadte, god Næring, og Yngelen udbredte sig rask i Staderne. I Løbet af Mai og den første Halvdeel af Juni var Veiret idetheletaget saa gunstigt, at Kuberne alt begyndte at pose, og man var berettiget til at vente meget tidlige Sværme. Den første kom hos mig

den 17de Juni, men Dagen derpaa indtraadte meget koldt, stormfuldt Veir, og dette vedblev til efter St. Hans Dag, den egentlige Sværmetid hos os. Følgerne udebleve heller ikke, thi Bierne tabte næsten overalt Sværmelysten, hvilket tilkjendegav sig ved, at de nys ansatte Dronningceller bleve nedrevne og en Deel Hanbie=Yngel blev udsuget og nedkastet. Da sene Sværme ikke ere ønskelige, og jeg iaar isærdeleshed vilde anstille Sammenligninger imellem Kubers og Dziczon=Staders Produktionsevne, saa behandlede jeg (da jeg den 1ste Juli kun havde faaet 6 Sværme istedetfor de forventede 30) fra samme Datum af samtlige Stader kun med Hensyn til Honningproduktion. Jeg satte altsaa Kasser under Kuberne, og i Dz.=Staderne sørgede jeg stedse for at udvide Pladsen efter Behov.

De egentlige Sommermaaneder viste sig nu som meget varme og tørre; de vare altsaa langt fra heldige for Bierne, da Honningsaften var sparsom og Blomsterne kun havde en meget kort Blomstringstid. Imidlertid, da mine Stader vare saa overordentlig folkerige, indbragtes dog megen Honning, især af den hvide Kløver og af Kornblomsten. Derimod mislykkedes næsten to meget rige Honningkilder i min Egn, nemlig Hinbær- og Linde=Blomsten, som begge vare i høi Grad angrebne af Insector, og forstørstedelen faldt af før Udviklingen. Et Haab blev endnu tilbage, og det var Boghvedeblomsten.

Boghveden var saact seent og havde staaet slet, men et Par Regnbyger i Slutningen af Juli havde tilfølgende, at der kom Frodighed i Boghvedemarken, og at Blomsten blev særdeles honningrig; Boghvede=Nectaren udover, som bekjendt, ved Indsamlingen en bedøvende Virkning paa Bierne, som de dog snart overvinde. Det var mig derfor kjærkomment at see dem bedække Sandet i min Viehave i Tusindevis, saa at jeg maatte være forsigtig for ikke at træde dem ihjel; jeg kunde jo deraf slutte mig til en Rigdom af Boghvede=Honning. Denne er vel noget brunlig, men god af Smag. Mange bleve liggende Natten over, men den næste Morgen, naar Solens

Straaler atter opvarmede dem, fløi de atter op og søgte deres Stader. Nyttens af at holde Vie-Haven fri for Ukrudt og bestrøet med Gruus viste sig herved, da de nedfaldne Biers værste Fjender, Tudserne, som især om Ratten sluger mange af dem, ingen Smuthuller havde at skjule sig i.

Disse gunstige Omstændigheder varede omtrent 14 Dage, hvorpaa der indtraadte koldt, stormfuldt Veir, som gjorde en Ende paa Boghvedens Rigdom. Men den gode Tid var bleven vel benyttet, og det var, saa længe den varede, næsten ikke overkommeligt at give Bierne den daglige fornødne Udvidelse af Pladsen. De bygge nemlig meget flittigere, naar man gradveis, efter Behov, udvider deres Rum, end naar man paa eengang giver dem hele den forhaanden værende Plads. Jeg udtog alt nu dagligen fyldte Honningtavler, medens Kuberne endnu i lang Tid intet kunde afgive, omendstjondt deres Flid var stor og deres Forraad rigt.

Med Boghvedeblosten var Aarets Honninghøst saagodt-som forbi hos mig, hvor ingen Lyng findes.

Da October Maaned nærmede sig, udtog og undersøgte jeg samtlige Honningtavler i Dz.-Staderne, gav Bierne 20 til 25 Pd. Honning til Vinterbrug og fratog dem Overskuddet. De befandtes alle at have sunde, kraftige Dronninger. Denne Mønstring udfortes saa tidligt, fordi Bierne senere, naar det bliver kjøligere, ikke formaae at sammenkutte Dækbrædderne og tilfytte Ridsen ved Døre o. s. v., hvoraf Følgen bliver, at Barmen og den fornødne Fugtighed om Vinteren stiger op igjennem og gaaer tabt. De udforte ogsaa denne Tilkitning ganske fuldstændigt og forbleve saaledes henstaaende til Novbr. Maaned. Da det nu blev koldere, udfyldtes alle tomme Rum med Langhalm, og Staderne maae nu ansees som godt indvintrede. Kuberne vare alle meget tunge, hvorfor alle de derunder staaende Kasser borttoges. Da imidlertid det rigeste Honningmagasin er hoist oppe, saa afgave Kasserne mere tomt Bog end Honning. Det kommer dog vel tilpas i det forestaaende Vie-Mar. Kun en af Kuberne var bleven visserløs.

Jeg hjalp den ved at affjære Toppen af Kuben og nedsænke i Vie-Bærket en liden Stump Bortable med nogen Vie-Yngel i. Efter 18 Dages Forløb undersøgte jeg Kuben og fandt den opfyldt af Yngel, Beviis nok for, at en Dronning ikke blot var frembragt, men at den og var bleven frugtbar. Dette var dog skeet meget seent i September Maaned, da næsten ingen Hantier mere forefandtes. Kuberne ere forsynede med varme Hætter og tilbørligen fastbundne, og saaledes kan hele min Viestand med bedste Forventning gaae det kommende Aar imøde.

Jndtægten stillede sig som følger.

Naar jeg regner hver Sværm til en Værdi af 4 Rdl. og Honningens Værdi til 2 Mk. \mathcal{R} , (da jeg har kunnet sælge største Delen af min Honning som fin Taffelhonning, har jeg endog opnaaet en endnu høiere Priis) saa har hver Kube i Middeltal afgivet en Jndtægt

af 11 \mathcal{R} Honning à 2 Mk. = 3 Rdl. 4 Mk.

Andeel i Sværmene à 4 Rdl. pro Sværm = 1 — 3 —

Summa Jndtægt pr. Kube 5 Rdl. 1 Mk.

Dzierzon-Staderne derimod, som bleve behandlede blot med Hensyn til Honningproduction, gave ingen Sværme, men i Middeltal pr. Stade:

37 \mathcal{R} Honning à 2 Mk. = 12 Rdl. 2 Mk.

Da al Honningen af sidstnævnte Stader var Jomfruhonning, og blev indvundet i fuldkommen rene, unge Bortavler, opnaaede jeg forstørstedelen 2 Mk. 8 \mathcal{S} pr. \mathcal{R} . Naar der tages Hensyn hertil viser Regningen altsaa, at Dzierzon-Staderne gave en Jndtægt, som er at regne for meget nær ved det Tre dobbelte af Kubernes Udbytte, ikke at tale om, at jeg ved Diesyn har forviiset mig om hines samtlige Dronningers Tilstedeværelse og kraftige Tilstand, samt at jeg noiagtigt har kunnet tildele dem deres fornødne Vinterforraad, hvilket Alt er ugjorligt ved Kuberne.

Af nye eller mere udvidede Erfaringer maa jeg nævne følgende:

Faren for at Bierne skulle lide af Tørst ved Anvendelsen af Kammer, viser sig at være mindre end almindeligt antages.

Kammerenes Næmhed fremfor Pindenæs træder stedse mere frem, hvortil kommer, at da ved deres Udtagelse ingen Honningtavle bliver bestadiget, saa er man fri for alt Gitteri, og meget mindre udsat for Rovbiers Angreb, baade under selve Arbejdet, og senere paa det Stæde, som man har havt under Behandling, thi Honninglugten lokker dem til.

Berlepsch-Stadet med 3 Etager à 10 Kammer, (See om „Bieavlen og dens Standpunkt i Danmark“ af Forfatteren) altsaa 30 Kammer, som hver kan indeholde 4 *H* Bærk, er, som jeg en tidlang havde befrygtet, ikke for stort for vort Klima, idet deslige Stæder hos mig bleve heelt fuldbyggede.

Skuffen i Berlepsch-Stadet er uden nogen væsentlig Nytte, og efterdi den om Sommeren, da den ligger omvendt, afgiver et yndet Sted for Bogmøllene til at forpuppe sig i, saa er det bedst heelt at affkaffe den.

Naar man om Efteraaret endnu finder Spor til Dronningceller i Stæderne, saa ansees dette somoftest for et sikkert Tegn paa at Dronningen mangler. Dette Tegn har iaar viist sig som upaalideligt, da de fandtes i alle Kuberne, som dog havde deres Dronninger.

Tjørnestaden (*Lanius spinitorquus*) ansees ofte for en flem Fjende af Bierne. Jeg lod en Saadan møtte sig med Bier og skød den derpaa. Ved Undersøgelsen fandt jeg, at dens Kro vel var fyldt med Bier, men da det var lutter Hanbier, saa maa jeg snarere ansee denne Fugl som nyttig end som skadelig for Bie-Avlen.

Da det var en ung uerfaren Fugl, er det end mere beundringsværdigt at see, hvorledes Instinctet sagde den, at Hanbierne ikke ere forsynede med Braad.

Jeg kan ikke nok anbefale at være forsigtig ved Udtagelsen af Honning, naar den Tid kommer da Blomsterne aftage;